

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr: 2016-22526
Den 15. november 2016

Rådsmøde (udenrigsanliggender - udvikling) den 28. november 2016

SAMLENOTAT

<i>1. Relationerne mellem EU og AVS-landene post 2020.....</i>	<i>2</i>
<i>2. Revision af Den Europæiske Konsensus om Udviklingspolitik</i>	<i>6</i>
<i>3. Migration og udvikling, herunder den eksterne investeringsplan (EIP) og etableringen af en ny europæisk fond for bæredygtig udvikling (EFSD).....</i>	<i>9</i>
<i>4. Rådskonklusioner om EU's fælles position for det andet højniveaumøde i Det Globale Partnerskab for Effektivt Udviklings samarbejde</i>	<i>14</i>
<i>5. Rådskonklusioner om energi og udvikling.....</i>	<i>16</i>

1. Relationerne mellem EU og AVS-landene post 2020

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret udgave af samlenotat forud for rådsmøde (udenrigsanliggender) den 9. oktober 2015. Ændrede afsnit er markeret med en streg i margen.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – udvikling) den 28. november 2016 forventes der en drøftelse af EU's fremtidige samarbejde med de såkaldte AVS-lande i Afrika, Vestindien og Stillehavet, når den nugældende aftale - Cotonou-aftalen - udløber i 2020. Europa-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste forventes den 22. november 2016 at fremlægge en fælles meddelelse bilagt en vurdering af effekten af bistanden til AVS-landene, der skal bidrage til formuleringen næste år af et egentligt forhandlingsoplæg til brug for forhandlingerne med AVS-landene om det fremtidige samarbejde. Forhandlingerne der skal indledes senest 1. september 2018.

2. Baggrund

EU's samarbejde med landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene) daterer sig tilbage til umiddelbart efter oprettelsen af det Europæiske Fællesskab og har før Cotonou-aftalen været forankret i Yaoundé - og Lomé-aftalerne.

I starten var samarbejdet primært fokuseret på handel og udvikling, men har løbende udviklet sig, således at det i dag indbefatter en bred vifte af aktiviteter. Cotonou-aftalen, der blev underskrevet den 23. juni 2000, har overordnet tre dimensioner – én for det politiske samarbejde, én for det økonomiske og handelsmæssige samarbejde og én for udviklings samarbejdet. Samarbejdet under Cotonou-aftalen er retsligt bindende og med et fælles grundlag for dialog med de enkelte medlemslande. Gruppen af AVS-lande består i dag af 79 lande og udgør sammen med EU's 28 medlemslande tilsammen over halvdelen af medlemmerne af FN.

Cotonou-aftalens politiske dimension udmøntes især gennem en stående bred politisk dialog på landeniveau mellem EU's delegationschef og ambassadører fra EU's medlemslande på den ene side (HoMs kredsen) og ministre fra det pågældende land på den anden side om bl.a. menneskerettigheder, demokratiske principper og god regeringsførelse (artikel 8 dialog). I tilfælde af misligholdelse af Cotonou-aftalens væsentlige elementer, særligt i forhold til demokrati og menneskerettigheder, kan der indledes en konsultationsprocedure, og i fravær af en acceptabel løsning kan der træffes beslutning om passende foranstaltninger, herunder i sidste ende suspendering af bistandssamarbejdet (artikel 96 konsultationer).

Inden for rammerne af Cotonou-aftalen har man for så vidt angår det økonomiske og handelsmæssige samarbejde forhandlet Økonomiske Partnerskabsaftaler (EPAer). Der er på det seneste sket betydelige fremskridt i disse forhandlinger, idet EU nu har underskrevet aftaler med landene i Vestafrika og senest med det sydlige samt lande i det østlige Afrika (ECOWAS, SADC og ECA). Herudover er der tidligere underskrevet aftaler med landene i Caribien (CARIFORUM), Stillehavet (PACIFIC) og det østlige og sydlige Afrika (ESA). EPAerne, der er WTO-kompatible, har over en årrække erstattet det bilaterale EU-AVS handelsregime, som i praksis gav unilaterale handelspræferencer til AVS-landene.

Udviklingssamarbejdet er primært forankret i den Europæiske Udviklingsfond (EUF), der finansieres med bidrag fra medlemslandene udenfor EU's ordinære budget efter en fast fordelingsnøgle, der er søgt tilnærmet medlemslandenes relative bidragsandele i forhold til EU's ordinære budget. Den nugældende 11. EUF er på godt 30 mia. EUR og udgør den flerårige finansielle ramme frem til udgangen af 2020. Det danske bidrag til EUF'en vil i 2016 være på ca. 522 mio. kr.

Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste har med orienteringen af Udenrigsrådet i oktober 2015 og efterfølgende med lanceringen af en offentlig høring og gennemførelsen af en evaluering af samarbejdet med AVS-landene for alvor taget hul på drøftelserne af tiden efter Cotonou-aftalen. Høringen viser ifølge Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste i lighed med evalueringen, at det hidtidige samarbejde har bidraget positivt til fattigdomsbekæmpelse, men ikke i samme grad til bæredygtig økonomisk udvikling. Handelssamarbejdet og indgåelsen af de økonomiske samarbejdsaftaler evalueres ligeledes positivt, hvorimod udviklingen af den private sektor, migration og særligt tilbagesøgelse (artikel 13), samt demokratisk regeringsførelse vurderes mere kritisk. Cotonou-aftalens juridisk bindende karakter har ifølge Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste været medvirkende til dens gennemførelse, men det er samtidigt også en udbredt opfattelse, at der fremadrettet bør tages hensyn til eksisterende partnerskaber på kontinentalt -, regionalt og sub-regionalt niveau - selvom der er divergerende opfattelser af hvordan man sikrer synergi og koordination i forhold til AVS-gruppen.

Evalueringen viser videre, at det internationale samarbejde mellem EU og AVS-gruppen trods mange fælles erklæringer ikke har ført til reel indflydelse. Der er trods et udbygget regelsæt på det politiske område (f.eks. artikel 8 og 96) endvidere blandede erfaringer med den politiske dialog, når det gælder andet og mere end udveksling af synspunkter. I forhold til den politiske dialog på landeniveau er det primært den politiske vilje i de enkelte lande, som udgør forskellen. Der påpeges endvidere en række svagheder i den organisatoriske struktur. Således bidrager mangel på effektiv styring og udviklede administrative procedure til f.eks. flaskehalse og i sidste ende til kvaliteten i samarbejdet.

3. Formål og indhold

Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste har oplyst, at man den 22. november 2016 agter at fremlægge en fælles meddelelse bilagt en vurdering af forskellige modeller for et fremtidigt samarbejde, der skal bidrage med input til drøftelserne næste år af et egentligt mandat til brug for forhandlingerne mellem EU og AVS-landene, der ifølge Cotonou-aftalens artikel 95 skal iværksættes senest den 1. september 2018.

Det forventes, at Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste i vurderingen – til trods for at man indser, at det er nødvendigt med ændringer og fornyelse - tager for givet, at en retsligt bindende aftale vil være det mest oplagte valg og en gevinst for samarbejdet, hvilket i øvrigt er på linje med opfattelsen blandt AVS-landene, der ligeledes plæderer for en bindende aftale.

Med dette som bagtæppe og på basis af udtalelser fra både Kommission og den Fælles Udenrigstjeneste forventes det, at de foretrækker en model, der bygger på en overordnet juridisk bindende paraplyaftale og underliggende regionale aftaler for herigennem at bevare de værdifulde elementer i den nugældende aftale samtidig med at, at man sikrer de rette betingelser for, at EU mere effektivt kan forfølge sine politiske og økonomiske interesser, øge indflydelsen på den globale arena, og forbedre mulighederne for at gennemføre 2030 dagsordenen. Der forventes som et

væsentligt aspekt endvidere åbnet op for inddragelse af andre lande (herunder de nordafrikanske lande og mindst udviklede lande, der ikke allerede er en del af AVS-samarbejdet) samt mulighed for at foretage en række væsentlige tilpasninger i den fælles ledelse og AVS-institutionerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet opfordrer i en beslutning vedtaget den 4. oktober 2016 om fremtiden for forbindelserne AVS-EU efter 2020 bl.a. til, at 2030-dagsordenen og verdensmålene sættes i centrum for det fremtidige samarbejde, der i øvrigt bør udformes, så det fastholder de dele af det nuværende regelværk, der er af universel karakter inden for en overordnet fælles ramme, mens det primære samarbejde forankres i regionale/sub-regionale aftaler, ligesom der bør gives mulighed for at inddrage andre lande i samarbejdet. Den overordnede aftale skal samtidig sikre, at EPA'erne fortsat har en kobling til bestemmelser om god regeringsførelse, respekt for menneskerettigheder samt sociale og miljømæssige standarder. Europa Parlamentet gør sig endvidere til talsmand for en indlemmelse af EUF'en i det generelle budget for at øge effektiviteten, gennemsigtheden, den demokratiske kontrol, ansvarligheden og synligheden samt sammenhængen i EU's udviklingsfinansiering.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Forhandlingerne om det fremtidige samarbejde forventes imidlertid fra 2020 og fremefter at medføre konkrete initiativer vedrørende blandt andet brug af ressourcer og finansiering. Sådanne initiativer kan få statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen vil tage konkret stilling til sådanne initiativer i forbindelse med behandlingen af kommende forslag i opfølgning på forhandlingerne.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der tegner sig umiddelbart to overordnede tilgange. Flere medlemslande stiller således spørgsmål ved, om et fremtidigt samarbejde nødvendigvis skal være forankret i en formel, kollektiv og bindende global aftale eller på basis af andre samarbejdsformer i form af f.eks. en regional tilgang samt bilaterale aftaler, der også inkluderer andre udviklingslande. Andre lande ønsker på den anden side, at det fremtidige samarbejde gennemføres primært med AVS-landene og baseres på en revision af den nugældende juridisk bindende aftale.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser de grundige forberedelser velkommen og finder, at man bør undgå forhastede kompromisser på områder, hvor medlemslandene er fundamentalt uenige, og hvor der fortsat mangler viden og objektive vurderinger. De forestående forhandlinger er således en naturlig lej-

lighed for EU og medlemslandene til at undersøge relevante alternativer og bedre måder at samarbejde på, herunder om samarbejdet mere givtigt kan videreføres inden for rammerne af den nuværende EU-traktat og uden indgåelse af en ny bindende fælles aftale. Regionale og tematiske partnerskaber synes således mere effektive i forhold til at møde fremtidens udfordringer, herunder i forhold til vigtige spørgsmål som migration, menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse. At nøjes med enkelte mindre ændringer vil være en forpasset mulighed for at sikre et moderne, ligeværdigt og effektivt partnerskab. Det er endvidere vigtigt for regeringen, at fokus rettes mod Afrika, og at det fremtidige samarbejde også inkluderer andre udviklingslande og forankres i et bredt partnerskab om gennemførelsen af EU's nye globale strategi, 2030-dagsordenen og de nye verdensmål baseret på de enkelte landes udviklingsperspektiver og de interesser, som landene og EU har til fælles og ikke på et samarbejde, der daterer sig tilbage til en svunden og kolonial fortid. Regeringen finder desuden, at samarbejdet om EPA'erne bør videreføres som selvstændige, udviklingsvenlige og WTO-kompatible aftaler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2015 til orientering.

2. Revision af Den Europæiske Konsensus om Udviklingspolitik

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret udgave af samlenotat forud for rådsmøde (udenrigsanliggender – udvikling) den 12. maj 2016. Ændrede afsnit er markeret med en streg i margen.

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender – udvikling) ventes bl.a. i lyset af vedtagelse af 2030 dagsordenen på mødet den 28. november 2016 at have en drøftelse af den igangsatte revision af EU's udviklingspolitiske strategi, Den Europæiske Konsensus om Udviklingspolitik. Europa-Kommissionen vil forud for mødet fremlægge en meddelelse, som basis for de næste skridt frem mod vedtagelse af en fælles erklæring herom mellem Rådet, Den Fælles Udenrigstjeneste, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

2. Baggrund

Revisionen af EU's udviklingspolitiske strategi, Den Europæiske Konsensus om Udviklingspolitik, som er en fælles erklæring fra 2006 mellem Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet blev lanceret i forbindelse med rådsmødet den 12. maj 2016.

Den Europæiske Konsensus omfatter udviklingspolitiske prioriteter, mål, principper og forpligtelser til fælles efterlevelse af Kommissionen og EU-medlemsstaterne. En ny Europæisk Konsensus forventes endvidere at afløse Dagsorden for Forandring fra 2011 (Agenda for Change), der har til formål at øge effektiviteten af EU's udviklingspolitik.

En ny Europæisk Konsensus vil være en del af opfølgningen på EU's Globale Strategi og et væsentligt element i EU's eksterne opfølgning på 2030-dagsordenen og de 17 verdensmål. Den nye Europæiske Konsensus vil ligeledes skulle adressere aktuelle udfordringer, herunder migration.

Kommissionen har i perioden 30. maj til 21. august 2016 gennemført en offentlig høring mhp. at samle eksterne aktørers synspunkter og bidrag til revisionen af Europæisk Konsensus. Resultatet heraf foreligger endnu ikke.

3. Formål og indhold

Der ventes på rådsmødet en drøftelse af og første meningsudveksling om den nye Europæiske Konsensus baseret på Kommissionens meddelelse, som forventes fremlagt den 22. november 2016.

Kommissionen forventes endvidere at orientere om status for revisionsprocessen, herunder de foreslåede videre skridt mhp. at nå frem til en fælles erklæring herom mellem Rådet, Den Fælles Udenrigstjeneste, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har i dets rapport om politikkoherens for udvikling fra 2015 fremhævet behovet for styrkelse af politikkoherens i en revideret Europæisk Konsensus. Europa-

Parlamentet har dog ikke offentliggjort dets endelige position. Europa-Parlamentet vil blive hørt som led i revisionsprocessen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Forhandlingerne om den nye Europæiske Konsensus forventes imidlertid efter vedtagelsen at medføre konkrete initiativer vedrørende blandt andet brug af ressourcer og finansiering. Sådanne initiativer kan få statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen vil tage konkret stilling til sådanne initiativer i forbindelse med behandlingen af kommende forslag i opfølgning på forhandlingerne.

8. Høring

Denne sag har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til en ny Europæisk Konsensus. Der forventes på mødet en første meningsudveksling om udkastet til den nye Europæisk Konsensus og drøftelse af generelle ønsker til en ny udviklingspolitik for EU.

Det forventes, at en række lande vil efterspørge at opfølgning på 2030-dagsordenen og andre aktuelle emner, herunder migration, vil stå centralt i EU's nye udviklingspolitiske strategi.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil arbejde for en ambitiøs ny Europæisk Konsensus. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at 2030-dagsordenen og verdensmålene udgør afsættet for EU's fremtidige udviklingspolitik. Fra dansk side vil man endvidere arbejde for at EU's fremtidige udviklingspolitik bliver en integreret del af opfølgningen på EU's Globale Strategi fra juni 2016 og fastholder denne strategis høje ambitionsniveau for udmøntning af verdensmålene og en mere integreret tilgang på tværs af politikker og instrumenter. Regeringen vil desuden arbejde for, at en ny Europæisk Konsensus og det fremtidige samarbejde med AVS-landene og andre partnerlande efter 2020 tænkes sammen.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at effektivitetsmålsætningerne fra Dagsordenen for Forandring styrkes i en ny Europæisk Konsensus, herunder især med henblik på en styrket sammenhæng mellem EU's humanitære og udviklingspolitiske indsatser. Ligesom regeringen vil arbejde for, at "politikkohærens for udvikling" indgår i den nye Europæiske Konsensus, således at der fremadrettet indgår konkrete overvejelser om konsekvenserne af EU's sektorpolitikker i udviklingslandene.

Regeringen vil desuden arbejde for øget fokus på offentlige-private partnerskaber som instrument til at fremme mobiliseringen af tiltrængt kapital, teknologi og viden til gennemførelse af relevante og bæredygtige investeringer i udviklingslande. Det er vigtigt, at partnerskaberne, skaber signifikant finansiel og udviklingsmæssig additionalitet – dvs. sikrer investeringer og udviklingsresultater som ellers ikke ville finde sted.

Endvidere er det vigtigt for regeringen, at beholde en reference til at efterleve målsætningen om at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Revisionen af Den Europæiske Konsensus har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. maj 2016 til orientering.

3. Migration og udvikling, herunder den eksterne investeringsplan (EIP) og etableringen af en ny europæisk fond for bæredygtig udvikling (EFSD)

KOM (2016) 0581

KOM (2016) 0586

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender - udvikling) den 28. november 2016 forventes en drøftelse om migration og udvikling, herunder status et år efter Valletta-topmødet og de videre skridt. Punktet ventes ligeledes at berøre Europa-Kommissionens forslag til en ekstern investeringsplan (EIP), herunder forslaget til forordning for etableringen af en europæisk fond til investeringer i bæredygtig udvikling (EFSD). Der ventes ikke vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Valletta-topmødet i november 2015 var et skridt i retning af at styrke EU's dialog og partnerskab med de afrikanske lande om migration. På rådsmødet forventes en kort opdatering af status et år efter topmødet med fokus på implementering af Valletta-handlingsplanen, udmøntning af midlerne i EU-trustfonden for stabilisering og imødegåelse af grundlæggende årsager til migration i Afrika samt EU's arbejde med at etablere og implementere partnerskaber med en række afrikanske lande mhp. at adressere grundlæggende årsager til migration, bekæmpe irregulær migration og fremme tilbagesendelse af udlændinge uden lovligt ophold.

Valletta-handlingsplanen indeholder en række indsatsområder: Adressering af de grundlæggende årsager til migration, samarbejde om lovlig migration og mobilitet, international beskyttelse og asyl, forebyggelse og bekæmpelse af menneskesmugling og menneskehandel, samt øget fokus på hjemsendelses- og tilbagetagelsesaftaler. Et kommende møde på højt embedsmandsniveau mellem EU og de afrikanske partnere i februar 2017 vil være en anledning til at gøre fælles status og fortsætte dialogen med partnerlandene i forhold til opfølgning på Valletta-topmødet og handlingsplanen.

Siden lanceringen i kølvandet på Valletta-topmødet er der godkendt en lang række projekter under EU-trustfonden. Samlet beløber projekterne sig til henved 9,7 mia. kr. (medio oktober) inden for de tre geografiske fokusområder: Sahel-landene i det vestlige Afrika, Afrikas Horn, som dækker landene i det østlige Afrika, og Nordafrika. Fonden blev i oktober genopfyldt med yderligere 3,7 mia. kr. fra eksisterende midler fra den Europæiske Udviklingsfonds reserve. Projekterne der støttes dækker bredt og fokuserer bl.a. på indsatser, der skal adressere grundlæggende årsager til migration og skabe bedre levevilkår og beskæftigelsesmuligheder for lokalbefolkningen. Projekterne sigter også imod at opbygge landenes kapacitet til bedre at håndtere irregulær migration, herunder bekæmpelse af menneskesmugling og -handel. Danmark har bidraget med 45 mio. kr. til trustfonden.

Fra dansk side lægges der vægt på, at trustfondens midler bliver anvendt til projekter, der adresserer de migrationsudfordringer, det enkelte land eller region står overfor. Det er vigtigt, at pro-

jekterne formuleres i tæt dialog med landene, og at der sikres en tæt koordination i forhold til de multilaterale og bilaterale indsatser, der allerede måtte finde sted.

Den fælles udenrigstjeneste (FUT'en) står i spidsen for arbejdet med at etablere nye partnerskaber, der bygger på 'more-for-more'-tanken, herunder anvendelse af effektive incitamenter og passende brug af konditionalitet. I den forbindelse kan alle EU politikker og instrumenter, herunder på udviklings- og handelsområdet, tages i anvendelse. I første omgang koncentrerer man sig om fem afrikanske lande: Nigeria, Niger, Senegal, Mali og Etiopien. Det er vurderingen, at den intensiverede dialog har styrket samarbejdet mellem parterne om migration. Der ses fremskridt på visse områder, herunder en styrkelse af indsatsen mod menneskesmugling og øget vilighed til at drøfte tilbagetagelse.

Forslag til en ekstern investeringsplan

I opfølgning på Det Europæiske Råd i juni 2016 fremlagde Kommissionen den 14. september 2016 forslag til en ny ekstern investeringsplan (EIP), der gennem støtte til private investeringer i særligt Afrika og naboskabsområderne mod syd og øst har til formål at skabe jobs og bæredygtig vækst og derigennem imødegå de grundlæggende årsager til migration. Forslaget bidrager dermed også til EU's opfølgning på 2030-dagsordenen og de 17 verdensmål, og forslaget ledsagede Kommissionens forslag til midtvejsevaluering af EU's flerårige finansielle ramme.

Den eksterne investeringsplan består af tre søjler:

- 1) Forordningsforslag om en ny Europæisk Fond for Bæredygtig Udvikling (EFSD), der skal fungere som løftestang for mobilisering af private investeringer. Forslaget indebærer etableringen af en ny garantiordning, der kan absorbere eventuelle investeringstab og dermed gøre det mere attraktivt at levere især private investeringer rettet mod jobskabelse, bæredygtig vækst og udvikling i udviklingslande og skrøbelige lande og regioner. Parallelt med forslaget refokuseres den Afrikanske Investeringsfacilitet og Naboskabs-investeringsfaciliteten – som administreres af Den Europæiske Investeringsbank - så de retter sig mere mod de grundlæggende årsager til migration.
- 2) Teknisk assistance til lokale myndigheder og partnere med henblik på at udvikle bæredygtige og finansielt attraktive projekter og koble disse med relevante investorer. Et centralt element under denne søjle vil være oprettelsen af en 'portal', der vil indeholde information og ydelser rettet mod potentielle investorer, herunder i forhold til investorernes adgang til og brug af EFSD.
- 3) Udviklingssamarbejde kombineret med politisk dialog med partnerlande med henblik på at forbedre investeringsklima, generelle reformer og regeringsførelse.

Den eksterne investeringsplan foreslås finansieret med 3,35 mia. euro via omprioriteringer fra EU's budget og den Europæiske Udviklingsfond. Af de 3,35 mia. euro vedrører de 2,6 mia. euro refokuseringen af de eksisterende instrumenter for blandet finansiering (såkaldt blending facility) og de 750 mio. euro etableringen af den nye garantiordning. Hertil kommer en eventualforpligtelse på 750 mio. euro, som imidlertid ikke opføres på budgettet (dette vil kun ske, såfremt midlerne der i første omgang hensættes på budgettet til den nye garantiordning - også 750 mio. euro - ikke skulle vise sig tilstrækkelige). I alt hæfter EU-budgettet gennem den eksterne investerings-

fond for op mod 4,1 mia. euro frem mod 2020. Kommissionen anslår, at der gennem yderligere gearing med private og offentlige investeringer kan mobiliseres investeringer for mindst 44 mia. euro. Derudover opfordrer Kommissionen medlemslandene til også at bidrage med bilateral finansiering til fonden. Såfremt medlemsstaterne matcher EU's samlede bidrag vil det ifølge Kommissionen kunne give en mobilisering på 88 mia. euro.

3. Formål og indhold

På rådsmødet forventes en generel drøftelse om migration og udvikling, herunder status et år efter Valletta-topmødet og de videre skridt. Under dette punkt forventes ligeledes en opdatering om Kommissionens forslag til en ekstern investeringsplan (EIP) og herunder etableringen af en ny europæisk fond til investeringer i bæredygtig udvikling (EFSD).

Det Europæiske Råd opfordrede på dets møde i oktober 2016 til, der inden udgangen af året opnås enighed om Rådets holdning til forslaget til ekstern investeringsplan og fond for bæredygtig udvikling med henblik på hurtigt at opnå enighed med Europa-Parlamentet i første halvår 2017. Rådet er på arbejdsgruppeniveau gået i gang med drøftelserne af forordningsforslaget, og det slovakiske formandskab giver udtryk for forhåbning om, at man kan nå til enighed om Rådets delvise generelle indstilling inden udgangen af året. I forhold til rådsmødet den 28. november lægges der op til, at ministrene under det generelle dagsordenpunkt om migration og udvikling vil blive opdateret om de foreløbige rådsdrøftelser, uden at man ønsker en detaljeret drøftelse. Det må dog forventes, at flere medlemsstater vil ønske at kommentere på forslaget og udestående spørgsmål.

EU's medlemsstater har i de foreløbige drøftelser generelt været positive overfor forslaget, herunder formålet om at mobilisere private investeringer til at fremme vækst og jobskabelse med et migrationssigte. Især fire temaer har stået centralt i de foreløbige drøftelser: i) Medlemslandenes indflydelse på beslutningsprocesserne, herunder deltagelse i og balancerne mellem den foreslåede strategiske bestyrelse og de to operationelle bestyrelser, ii) Balancen mellem europæiske og ikke-europæiske finansielle institutioners adgang til fonden, iii) fondens geografiske fokus, herunder balancen mellem udviklingsfokus og migrationsfokus, iv) involvering og anvendelsen af den Europæiske Investeringsbank (EIB)'s kapacitet og ekspertise på området.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

For så vidt angår forordningsforslaget om etablering af en fond for bæredygtig udvikling er Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

For så vidt angår forordningsforslaget om etablering af en fond for bæredygtig udvikling vurderer Kommissionen, at nærhedsprincippet er overholdt, idet målene i forslaget ikke i tilstrækkelig grad vil kunne opfyldes af medlemsstaterne og derfor bedre gennemføres på EU-plan. Tiltag på EU-plan vil ifølge Kommissionen hjælpe med at mobilisere private investeringer fra hele EU og tredjelande, trække på de europæiske institutioners ekspertise og viden samt sikre størst mulig sammenhæng med EU's øvrige programmer og initiativer. Kommissionen vurderer, at det vil kunne give en bedre multiplikatoreffekt og bedre resultater, end det ville være muligt med et investeringsprogram, der tilrettelægges af en enkelt medlemsstat eller en gruppe af medlemsstater. Regeringen er på den baggrund enig i, at nærhedsprincippet er opfyldt.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne af migration og udvikling ventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Forslaget om den eksterne investeringsplan, herunder etableringen af en fond for bæredygtige investeringer foreslås finansieret med i alt 3,35 mia. euro fra EU-budgettet samt den Europæiske Udviklingsfond, svarende til en dansk finansieringsandel på ca. 500 mio. kr. Af de 3,35 mia. euro, udgøres de 3,1 mia. euro af refokusering af eksisterende midler, som allerede er afsat til udvikling i Afrika og EU's nabolande, mens marginen til uforudsete udgifter aktiveres for at finansiere de resterende 250 mio. euro. Den danske finansieringsandel af sidstnævnte svarer til ca. 37 mio. kr. Herudover hæfter garantifonden for op til yderligere 750 mio. euro. Kommissionen foreslår endvidere, at der kan ske national medfinansiering af den eksterne investeringsplan på frivillig basis. Et evt. frivilligt dansk bilateralt bidrag vurderes at kunne opgøres som udviklingsbistand og dermed finansieres inden for bistandsrammen.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til EU's iværksatte initiativer i forhold til opfølgning på Valletta-topmødet. For så vidt angår den eksterne investeringsplan har medlemsstaterne i de foreløbige drøftelser generelt været positive overfor formålet om at mobilisere private investeringer til at fremme vækst og jobskabelse med et migrationssigte. Især fire temaer har stået centralt i de foreløbige drøftelser: i) Medlemslandenes indflydelse på beslutningsprocesserne, herunder deltagelse i og balancerne mellem den foreslåede strategiske bestyrelse og de to operationelle bestyrelser, ii) Balancen mellem europæiske og ikke-europæiske finansielle institutioners adgang til fonden, iii) fondens geografiske fokus, herunder balancen mellem udviklingsfokus og migrationsfokus, iv) involvering af den Europæiske Investeringsbank (EIB).

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en tilgang, der søger at anvende det fulde spektrum af udenrigspolitiske instrumenter for at sikre effektive tilbagetagelsesaftaler og bakker således op om de iværksatte initiativer, herunder etablering og implementering af bredspektrede partnerskaber med en række oprindelses- og transitlande mhp. at adressere grundlæggende årsager til migration, bekæmpe irregulær migration og fremme tilbagesendelse af udlændinge uden lovligt ophold. Offentlige-private partnerskaber kan fremme mobiliseringen af tiltrængt kapital, teknologi og viden til gennemførelse af relevante og bæredygtige investeringer i udviklingslande. Dette gøres ved, at de offentlige partnere afdækker noget af risikoen for de private investorer. Det er vigtigt, at partnerskaberne, skaber signifikant finansiell og udviklingsmæssig additionalitet – dvs. sikrer investeringer og udviklingsresultater, som ellers ikke ville finde sted.

Regeringen støtter forslaget om en ekstern investeringsplan og herunder etableringen af en ny fond for bæredygtig udvikling med særligt fokus på at bidrage til jobs og vækst og derigennem imødegå grundlæggende årsager til migration. Regeringen finder, at de afsatte midler i videst muligt omfang skal kunne opgøres som udviklingsbistand i henhold til DAC-reglerne, og at den nye fond skal komplementere eksisterende migrationsinitiativer samt finansielle institutioner. Det er i den forbindelse vigtigt, at den nye fond drager fordel af den Europæiske Investeringsbanks erfaringer og ekspertise.

Regeringen støtter, at planens geografiske fokusområde i tråd med migrationsaspektet først og fremmest er på Afrika og Europas nærområder mod syd og øst, men finder også, at der bør være mulighed for at andre, relevante lande kan indgå. Regeringen støtter desuden, at der også er adgang for ikke-europæiske finansielle institutioner for at sikre effektivitet og fleksibilitet i forhold til samarbejdspartnere. For så vidt angår finansieringen er regeringen enig i, at den eksterne finansieringsplan og fonden skal finansieres via omprioriteringer indenfor EU-budgettet og den Europæiske Udviklingsfond, og at eventuelle bidrag fra medlemslandenes side skal være frivillige.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Migration og udvikling har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. maj 2016 til orientering. For så vidt angår den eksterne investeringsplan og etableringen af en fond for bæredygtig udvikling blev der oversendt grund- og nærhedsnotat den 16. november 2016.

4. Rådskonklusioner om EU's fælles position for det andet højniveaumøde i Det Globale Partnerskab for Effektivt Udviklingssamarbejde

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender – udvikling) forventes den 28. november 2016 at vedtage rådskonklusioner om EU's fælles position forud for det andet højniveaumøde i Det Globale Partnerskab for Effektivt Udviklingssamarbejde, der finder sted den 29. november til 1. december 2016 i Nairobi.

2. Baggrund

Den 30. november – 1. december 2016 afholdes det andet højniveaumøde i Det Globale Partnerskab for Effektivt Udviklingssamarbejde i Nairobi. Mødet er en opfølgning på tidligere lignende møder i Paris, Accra, Busan og Mexico om principperne for effektivt udviklingssamarbejde. Formålet med mødet i Nairobi er at samle regeringsrepræsentanter, civilsamfundsorganisationer, den private sektor m.fl. for at kunne drøfte nye og innovative idéer og specifikke tiltag mhp. at fremme effektivisering af udviklingssamarbejdet i rammen af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling. Det formelle udkomme af mødet bliver et slutdokument, som p.t. er under forhandling. Slutdokumentet forventes at fastslå udviklingspartnernes opbakning til principperne om udviklingseffektivitet, det vil sige ejerskab, resultater, inklusive partnerskaber og transparens. Endvidere vil der på mødet være særlig fokus på hvordan kvinders og unges fulde potentiale kan bringes i spil som dynamiske bidragsydere til samfundets udvikling.

Rådskonklusionerne udgør EU's fælles position forud for mødet i Nairobi, og indeholder således retningslinjerne for Kommissionen ifm. forhandlinger med øvrige nationer og regioner om udviklingsdokumentet fra Nairobi.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne udgør EU's fælles position forud for mødet om udviklingseffektivitet i Nairobi. Rådskonklusionerne fremhæver, hvad EU og medlemsstater vil gøre for at fremme implementeringen af principperne for effektivt udviklingssamarbejde og genbekræfter eksisterende forpligtelser.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning fra alle medlemslande til udviklingseffektivitetsdagsordenen og rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark har under forhandlingerne om rådskonklusioner lagt særlig vægt på betydningen af fokus på resultater som led i udviklingseffektivitetsdagsordenen, samt at EU bør arbejde for, at Det Globale Partnerskab for Effektivt Udviklingssamarbejde bliver et forum for partnerskab med alle relevante aktører, herunder civilsamfundsorganisationer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

5. Rådskonklusioner om energi og udvikling

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet (udenrigsanliggender – udvikling) forventes den 28. november 2016 at vedtage rådskonklusioner om energi og udvikling mhp. at synliggøre området som en central del af EU's eksterne politikker og som central i forhold til at opnå målsætningerne i Paris-aftalen og opnåelse af verdensmålene.

2. Baggrund

Rådet (udenrigsanliggender – udvikling) forventes den 28. november 2016 at vedtage rådskonklusioner. Konklusionsteksten om energi og udvikling er udarbejdet i opfølgning af Rådets konklusioner fra juli 2015, som understregede behovet for at sikre tæt sammenhæng mellem EUs eksterne politikker og energiområdet. Konklusionerne skal endvidere ses som del af et ønske om at sammentænke EU's klima- og energidiplomati.

3. Formål og indhold

Den Fælles Udenrigstjeneste ønsker med vedtagelsen af rådskonklusioner om udviklingsdelen af energi på rådsmødet den 28. november 2016 at synliggøre området som en central del af EU's eksterne politikker og som central i forhold til at opnå målsætningerne i Paris-aftalen og markere EU i forhold til omstillingen til vedvarende energi.

Konklusionsteksten indeholder primært følgende elementer:

- Fastslår energi-området som central i forhold til at opnå de globale bæredygtighedsmål, herunder særligt mål 7 om energi og mål 13 om klima, samt i forhold til migrationsdagsordenen
- Bekræfter at EU ønsker at befinde sig i kernen af de globale bestræbelser på at sikre omstilling til bæredygtig og sikker energi som et centralt element for at sikre bæredygtig økonomisk udvikling
- Bekræfter EU's parathed til at støtte nabolande i Afrika, Latin Amerika og Asien i forhold til omstilling og opbygning af energisystemer baseret på vedvarende energi.
- Nævner etablering af partnerskaber og dialog globalt som et led i EU klima- og energidiplomati
- Erkender vigtigheden af sikre udbygning af energi-infrastrukturen i bl.a. Afrika og forbindelser mellem EU og Afrika. Nævner også at gas som energiform i den nærmeste fremtid vil have en vigtig rolle som supplement til vedvarende energi
- At EU lægger vægt på støtte til etablering af nødvendige policy rammeværk for energisektoren
- Understreger vigtigheden af at bringe innovative finansieringsmekanismer i spil (blended funding) som kan bidrage til at generere øgede private investeringer i energiområdet. Dette er nødvendigt, hvis målet om at opnå adgang til bæredygtig energi for alle skal opnås.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant da der ikke er tale om et lovgivningsforslag.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Såfremt der i opfølgning af rådskonklusionerne fremsættes forslag til nye initiativer (udover hvad der er sat i gang) vil regeringen tage konkret stilling hertil skulle disse medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Konklusionerne har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være bred opbakning til indholdet af konklusionerne blandt medlemslandene.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positiv i forhold til indholdet af konklusionsteksten og ser udviklingsdelen af energiområdet som helt afgørende for at opnå de globale bæredygtigheds mål. Regeringen lægger vægt på, at der fokuseres på at anvende innovative finansieringsmetoder, herunder offentlige-private partnerskaber som for eksempel Klimainvesteringsfonden, der for alvor kan sætte gang i de private investeringer i bæredygtig infrastruktur.

Regeringen vil arbejde for øget fokus på offentlige-private partnerskaber som instrument til at fremme mobiliseringen af tiltrængt kapital, teknologi og viden til gennemførelse af relevante og bæredygtige investeringer i udviklingslande. Dette gøres ved at de offentlige partnere afdækker noget af risikoen for de private investorer. Det er vigtigt, at partnerskaberne, skaber signifikant finansiel og udviklingsmæssig additionalitet – dvs. sikrer investeringer og udviklingsresultater, som ellers ikke ville finde sted.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.